

# FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esî Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Pretulu de Prenumeratiune:  
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.  
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.  
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:  
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2  
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:  
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-  
brale pentru desco care publicati-  
une separate. In Loculu deschisu  
20 cr. de linia  
Unu esemplariu costa 10 cr.

Sediintia Redactorului:

si

Cancelaria Redactiunii:

e in

Strata Morariloru Nr. 13.

Articole nefrancate nu se voru

decâtu numai de la corespun-

sa regulari ai „Federatiunii“

Articole tramisi si nepublicati se

voru arde.

## Invitare de prenumeratiune

la

# FEDERATIUNEA

pre patrariulu IV (opt.—dec.) 1868.

**Apropiandu-se inceputulu patrariului IV**

**(opt.) a. c., rogâmu de tempurâ pre p. t.**

**scriitorii de a avè acestu diurnalu, sè bine-**

**vescesca a grabi cu prenumeratiunea, pentru**

**de o parte sè ne scimû orientâ in privin-**

**tanrului esemplarielor ce vomu avè a ti-**

**pari, era de alta parte sè potemu inincun-**

**purâ ori-ce neregularitate in speduirea diur-**

**nalului. Totu-deodata rogâmu pre acci p. t.**

**omni, cari sunt in restantia cu pretulu de**

**prenumeratiune, si alu câroru numeru este**

**am marisioru, sè nu indardia a-si rafuî so-**

**telete, ca sè nu ni sè mai adauga greutâtile**

**id in acèsta parte.**

**Conditiiunile de prenumeratiune, rema-**

**na cele d'in fruntea diurnalului.**

**Redactiunea.**

**Pest'a,** <sup>26 sept.</sup> <sup>8 opt.</sup> **1868.**

„Gazet'a de Madridu“ publica protestulu reginei Isabel'a, de care amu amintitu in numerulu trecut. Apriinsulu si limbagiulu protestatiunei cu greu voru potè face reginei ore-care sierbitiu. Regin'a acusa carin'a si armat'a, câ au frantu credintia jurata de omnitorului, si in rescolla unanima a intregi natiunii regin'a nu vede alt'a, de câtu efeptulu unei reactiuni fortiate. Câtira finea protestulu regin'a se provoca la sentiulu dinasticu alu natiunei, si spera, s'cuvintele ei voru aflâ resunetulu doritu in tote simbele spanioliloru.

Intr'aceea junt'a natiunala s'a constituitu definitivu in Madridu, si, pre cum se vede, nu se va ocupâ prè multu cu planurile reginei, despre care se dice, câ aru avè de cugetu a renuntia in favorea lui Carolu VII. Generalulu Prim inca n'a sositu in Madridu, unde junt'a si comitecele poporale facu pregatiri pompose pentru primirea lui, radica arcuiri de triumfu, arangieza festivitatâi poporale si altele.

In Itali'a scirile despre rescolla spaniola au fost primite cu multa bucuria; afara de partid'a electorala toti nutrescu dorintiele cele mai ferbinti pentru succederea revolutiunii si pentru pefugarea burzoiilor de pre peninsul'a Iberica. Insa-si „Nazione“, organulu partitei moderate, manifesteaza pre fatia acelu dorintie si si-gratuleza vediendu, câ evenimentele comproma sperantiele liberaliloru. Membrii ambasadurii spaniole d'in Florentia asecurau in publicu, câ s'c'indoescu nici pre unu momentu despre rezultulu insurectiunii, si ascepta numai seirea, câ regin'a parasitu pamentulu Spaniei, pentru ca sè se dechiare pentru ordinea noua. Circurile politice d'in Florentia ventileza candidatur'a ducelui de Aosta pentru tronulu spaniolu, ceea ce se adeveresce câtu-va si prin scirile ulterioari despre planurile partitei monarceice.

„In redeseptarea Spaniei, dice „Nazione“, vede unu avantaju mare pentru Itali'a. Era unu poporu de ras'a latina, care se abate la calea progresului, care pana acum i-erâ inchisa. Dèe ceriulu, ca Spania in renascerea sa sè scia imitâ sublimulu

esemplu, ce lu-a datu Itali'a Europei in anii 1859 si 1860. Barbatii, cari stau provisorice in fruntea intereselor Iberiei, sè nu uite, câ unu guvern, a carui infiintare are sè o consacre votulu universalu, nu se fundeza prin fortia. Aduca-si a minte acei barbati, câ miscamentulu aplaudatu de intreg'a Europa democratica, va fi cu atâtu mai fructiferu pentru libertate, cu câtu nu se va dimitte la fapte de resbunare si la represalie. Sè nu imiteze pre cei, ce i-au invinsu, si sè nu si-consantiesca poterea prin scene de sange, in cari se delectau burbonii, dupa ce invinsera numerocele revolte, caroru au fostu espusi in tempulu d'in urma. Arete acei barbati, câ Spania renascuta, ca si sor'a ei Itali'a, e pemnulu bunei ordini si garanti'a pacii in Europ'a. Sub aceste conditiuni revolutiunea de acum pote avè una influentia mare nu numai a supr'a viitorului lumii nostre vechie si a supr'a civilizatiunei generale.“

Prin cercurile politice d'in Florentia se afirma, câ evenimentele d'in Spania voru determinâ guvernulu francesu, sè si modifice politic'a sa fatia cu Itali'a si sè-i faca concessiuni. Se pare, câ ambasadur'a d'in Parisu a comunicatu contelui Menabrea nescari sciri positive in asta privintia, si câ in urmarea acestoru-a ministrulu presiedinte italianu va intreprinde una caletoria la Parisu, spre a inchiaia una conventiune noua si mai favorabila pentru Itali'a.

Prusia, ca poterea presiediala in confederatiunea nordica, va recunosce fâra indoieia guvernulu nou d'in Spania. Ideele tempului nou au facutu sè progeseze chiaru si feudalii prusiani, cari mai nainte se luptau cavalerescu pentru Don Carlos. Dreptulu natiuniloru, de a decide despre sine inse-si, a ajunsu la valoare si in Prusia, de candu acestu imperiu se vede constrinsu a se provoca insu-si la atare dreptu.

Diurnalu „Times“ aminteesce cu unu feliu de sarcasmu intentiunea papei de a invitâ la conciliulu ecumenicu pre protestantii Angliei si ai altoru. tere. Este prè frumosu — dice acestu diariu, — câ pap'a, in adversitatile sale, cugeta si la binele altor'a Potearea lui lumesca este amenintata de italieni, Austri'a la parasitu, si asta-di are inca a deplange resturnarea tronulu ispaniolu, tronulu catolicu. Pre langa tote aceste nenorociri, pap'a cugeta la acei-a, cari l'au parasitu de multu. Lucru curiosu! Ce aru dice ispaniolii, candu Isabel'a i-ar' provoca, ca sè i-se supuna era-si, si ea, d'in partea sa, s'ar' obligâ a sustienè acelu-si modu de guvernare, care i restornâ tronulu? De siguru, ispaniolii o-aru compatimî. Angli'a s'a sentitu, in decursu de trei sute de ani, forte bine fâra de pap'a; cei-a-l-alti protestanti inca se sentiescu totu a sè de bine. Deci pap'a pote fi pregatitu, câ invitarea sa amicabile va fi respinsa. Se pote, ritualistii se voru presintâ la conciliu, inse Angli'a renuncia cu tota volia de ei. Ce ar' dice pap'a, candu Angli'a l'ar' provoca, sâ fia protestantu bunu?

## Dieta Ungariei.

Siedintia d'in 7 optovre a casei deputatiloru.

Presiedinte: Car. Szentiványi; notariu: Sand. Bujanovics, ministri: Balt. Horváth, b. Eötvös, St. Gorove, b. Wenckheim si c. Mikó.

Dupa autenticarea protocolulu siedintiei d'in urma, presiedintele anuncia, câ maj. sa primi prè gratiosu salutârile, tramise de ambe casele dietei ung., cu ocaziunea onomastecei sale, mai departe — câ reprezentantele de la Siemnitiu Iosifu Prugberger findu denumitu directoru erarialu in Marmati'a, si-depune mandatulu de deputatu. Se va face alegere noua in loculu lui. Apoi se presinta petitiunile incurse, intru aceste: a comunitatâi comitatului Crasn'a, si a Iasigiloru, cari spriginescu dorintia hajdudorogheniloru pentru infiintarea unui episcopatu magiaru.

B. Rudics presinta petitiunea docentiloru d'in cotulu Baci, insocita de mai multe oservatiuni privitorie la proiectulu de lege despre invetiamentulu poporalu.

Lud. Horváth cetesce raportulu comisiunii juridice despre liniamentele principali ale regulamentulu procesualu. — Se va tipari, impartî intre deputati si apoi se va pertratâ in sectiuni.

C. Ged. Ráday presinta proiectulu impacatiunii croato-magiare si alu rescumperârii diecimeloru (estu d'in urma cu pucina modificatiune), ambe primite de cas'a magnatiloru.

Primirea celui d'antâiu se ia spre sciintia, celu d'in urma se va tipari si pune la ordenea dilei.

Anton Zichy raporta d'in partea comisiunii centrali despre dessarcinarea urbarialeloru d'in fondulu tieriei. — Se pune la ordenea dilei pre siedintia de poimano (9 opt.)

Nefindu alte objete la ordene, siedintia se inchiaia.

## Congresulu natiunaliu basericescu romanu.

Siedintia a dou'a d'in 17/29 sept.

Se cetesce protocolulu siedintiei precedinti si dupa puticne modificari se autentica.

Sig. Borlea face observarea, câ dupa ce in protococele parlamentarie nu se punu titularele, sè nu se puna nici titulu de domnu. La acèsta reflecteaza dep. Dr. Maniu, câ pentru istoria, si in fine si pentru deosebirea unoru deputati, cari au mai unulu si acelu-si nume, inca e de lipsa a se intrebuintia caracterele spre distingere.

Dlu Dr. Glodariu, observa, câ sè se sterga tote titularele, si sè se accepteze numai numirea de „parinte.“ Nefindu propunerea acèsta de nimenea spriginita, remane delaturata.

Dlu Macelariu face observarea, câ s'a titulatu in protocolu, câ e in pensiune, ceea ce in adeveru nu e.

In fine presied. reasuma observârile facute la protocolu si dice, câ pentru istoria sè se puna si titularele de asta data, era pre viitoriu numai obiectulu sè se aminteesca.

Rotariu, vice-colonelu, face aretare, prin o depezia, câ deocamdata este impededatu, de a veni la congresu.

Teodoru Serbu, vice-notariu comitatensu, Moise Lazaru protopresbiteru, Petru Rosica, senatoru, Filipu Pascu, asessoru comitatensu, Nicolae Gaetanu si-predau credentiunalele si neafiandu-se vre o greutate, toti 5 se verifica.

Iulianu Ianculescu referesce despre alegerea d'in Ili'a si propune, câ acèsta alegere sè se dechiare de nulificata si spre efeptuirea unei noue alegeri sè se recerce consistoriulu arceidieceasanu.

Metianu relatiunea despre alegerea d'in Chisineu, dieces'a Aradului, opiniundu, ca Mihailu Nicora sè se dechiare de verificatu.

Nicolae Popea relatiunea si cetesce regulamentulu provisoriu ca proiectu d'in § in § si se primesce cu modificari facute de comisiune si cu unele facute in congresu.

La § 20 d'in proiectulu de regulamentu:

Borlea propune, ca in rendulu alu 3-lea sè se dica „votare nominale seu secreta.“

Alduleanu se dechiara in contra' acestei pareri, câ-ci deca s'aru primi votarea secreta, atunci s'aru perde cea mai mare parte d'in tempu cu votare secreta, si pentru câ cuprinde in sine unu ce, ca candu s'aru aflâ unii membri, caroru le-aru lipsi curagiulu, sè vorbesca publice.

Radulescu: Eu rogu pre dlu dep. Alduleanu, sè nu presupuna, in casulu acelu, candu 20 membri voru cere votare secreta, câ acei-a nu aru avè curagiulu sè voteze nominalu. Eu suntu pentru votulu minoritatii.

Ioanovicu: Motiunea dlui dep. Borlea, dupa parerea mea, nu coresponde principiului si vietiei parlamentarie.

In tote parlamentele este introdusa votisarea cea mai scurta priu radicare si siedere.

Deca cine-va este membru congresuale, atunci sè aiba si curagiulu, a-si esprime publice opiniunea lui si a votâ pre fatia pentru ea, si sè primesca si responsabilitatea inaintea publicului si alegatoriloru sèi.

Macelariu: Eu inca amu fostu de parerea minoritatii, ca sè se departeze tota umbr'a, ca cum ar' fi influentia parerea unui membru.

Obiectiunea, câ perdemu tempu multu, candu s'aru face propunere de 20 membri pentru votare secreta, nu are locu. Eu credu, câ nu se pote presu-

pune asià ce-va; éra tocm'a d'in contra amu perde tempu mai multu. Despre curagiu nu voui sê vorbescu nimic'a, câ-ci trebuie ori si care d'intre noi sê-si arete curagiulu sêu la tota impregiurarea (asià este) de-si totu-de-un'a nu este consultu.

S'au dîsu, câ noi de aceea votisâmu pre fatia, ca sê veda lumea, câ cum au votisatu tramisii la congressu si dupa acést'a sê-i judece.

Eu credu, câ decisiunile nostre aduse sê judeca dupa maiortatea congressului.

G a l u pledeza pentru Marienescu, contr'a propunerii comisiunei.

Propunerea comisiunei se primesce.

Siedintia a III in 18/30. Se verifica protocolulu cu unele modificâri neinsemnate.

Presedintele pune la ordinea d'flei proiectulu pentru organisarea mitropoliei. Ianculescu ia cuvintulu si se adreseza câtra congressu in urmatoriulu modu :

Maritu congressu! Congressulu presinte, pre l'nga organisatiunea baserecei nostre, are a vindecâ si ranele in privintia miserei stâri a preotîmei nostre. Eu mi-iieu libertatea a interpelâ presidiulu, câ are de cugetu, ca in decursulu sesiunei acestui congressu sê presinte unu proiectu pentru imbunetâtirea stârii preotiloru?

Presedintele :

Convingerea mea este, câ proiectulu acest'a pana atunci nu-lu pote luâ congressulu la ordinea d'flei, pana candu respectivii nu se voru ascultâ a supr'a lipseloru esistintiei loru. Declaru in capetu pre scurtu, câ pana atunci, pana pârtile Mitropoliei constituve adeca: parociele, protopresbiteratele, eparciele, metropoli'a in sa-si si congressulu nu se voru organisâ, nu pote fî vorb'a despre unu atare proiectu.

Asià dara sê lasâmu lucrulu acest'a sê merge pre calea sa, ca in fia-care parocia sê se adune in sinode, si acolo se debata starea si subsistintia loru. De acolo sê merge parerile la sinodulu protopopescu, unde recensurandu-se se voru tramite la sinodulu eparcialu, si apoi de la sinodulu eparcialu va capetâ congressulu, ca foru supremu, materialulu recerutu, si atunci va potè aduce otarire.

Ianculescu: Mi retienu dreptulu a face motiune in privintia acést'a.

Presedintele: La ordinea d'flei este proiectulu pentru organisarea metropoliei. Mai inainte de tote, me rogu sê-mi dati voia a me declarâ serbatorescu in privintia punctului meu de manecare in acestu proiectu. Primiti Dloru, ve rogu odata pentru totu-de-un'a, afidarea si convingerea aceea, câ pre mine in elaborarea acestui opu m'a condusu, si credeti-mi, nu alt'a tendintia nici altu cugetu m'a povatiuitu, fâra numai sentintia cea mare, santa, liberala si basata pre canone, care s'au enunciatu inainte de acést'a cu vre-o 600 de ani de canonistulu celu mare in Bese-ria nostra: câ fia-care preotu este detoriu a ascultâ pre Episcopulu sêu in privintia promovarei la o trepta mai innalta, inse deca preotulu nu asculta, atunci cade si d'in trept'a cea mai mica. Acést'a o dîce Valsamonu, celu mai renumitu canonistu.

Si asià unde ati avè o nemultiamire in acestu proiectu, sê nu me osanditi, ci sê luati cartea, s'o deschideti, ca sê ve convingeti, câ ore este volnicia, dictatura, octroarea sêu ascultarea de canone, si luarea in privintia a auctoritâtii si dignitâtii canoneloru?

Si deca ve va fi voi'a Dloru, sê dati proiectulu acest'a alu meu unei comisiuni spre pertractare, atunci eu, deca voui fi pofitu, totu-de-un'a voui dà deslucire.

Aceste-a avendu-le pre sufletulu meu vi le impartasiescu, ca toti sê ve poteti dà parerea a supr'a elaboratului meu dupa propriile convictiuni; dar' eu nu voui fî povatiuitu de nici o idea de predilectiune, ci numai si numai de canonele positive. — (Sê traiesca!)

Ioanovicu citeza d'in regulamentululu pentru afacerile interne §. 9. dupa care in casuri mai momentose numerulu membriloru de comisiune se pote inmultî si fiindu câ proiectulu d'in cestiune despre organisarea Mitropoliei nostre este de cea mai mare momentuositate, propune, ca congressulu sê emita o comisiune câtu de numerosa, care sê-si dèe parerea, despre proiectu.

Ca membri ai comisiunei se propunu :

Alduleanu, Branu de Lemény, Puscariu, Popea. Hanni'a, Metianu, Piposiu, Macelariu, Hodosiu, Mironu Romanu, Bic'a, Ratiu, Popovicu, Antoniu Mocioni, Cermena, Alesandru Mocioni, Babesiu Cosma, Iaonovicu, Fauru, Dr. Maniu, Pascu, Ianculescu, Seracinu, Popovicu Ioanu si Pestanu. Membrii propusi pentru comisiune se primescu.

Manu: Onor. Congressu! Intre agendele principale ale acestui congressu cea mai urgenta e regularea afaceriloru purcese d'in despartirea Ierarchiei romane de cea serbesca. Intru acestea vinu mai antâiu comunele amestecate, cari si pana asta-di stau sub jurisdic- tiunea ierarchiei serbesci. Toti acesti frati nu potu gustâ d'in bunteatea, ca sê fia alesi, sperâmu inse câ acést'a cestiune se va deslegâ pre viitoriu. Cestiunea

care provine d'in despartirea ierarchiei nostre de cea serbesca privitoria la averea bisericesca, fondatiu- nala si la manastiri este de mare importantia. Articu- lu de lege XI, care cu referintia la metropoli'a no- stra s'a adusu in diet'a d'in Pest'a si anume § 8 d'in acestu articulu este celu mai vatematoriu pentru noi, pentru câ a lasatu nedeslegata acést'a cestiune si ne- au indreptatu pre calea legala. In acestu paragrafu se dîce, cumca caus'a comunitâtiloru mestecate sê se deslege prin impaciuire reciproca. — Daca d'in partea congressului nu s'aru potè aduce o impaciuire, atunci partea neindestulita trebuie sê purre- da pre calea legii. Noi in comisiunea alesa nu sun- temu impedecati, ca sê ne dâmu parerile asupr'a ace- stei cestiuni si sê o tractâmu de una cestiune urgente, asià dara propunu esmiterea unei comisiuni consta- toria d'in 9 membri, cari sê se ocupe cu pertracta- rea acestei cestiuni si sê propuna unu proiectu con- gressului in privintia acést'a. (Se primesce.)

Dr. Glodariu face mentiune de amestecurile Mi- nisteriului in afacerile mitropoliei si propune, sê se faca unu memorandum, ca pre viitoriu sê se ocolesca atari amestecuri.

Dupa pauza de unu ¼ de ora presedintele face cunoscutu congressului combinatiunea in privintia membriloru, ce sunt de a se alege in comisiunea, care sê elaboreze unu proiectu privitoriu la pretensiunile Romaniloru fatia cu comunele amestecate cu serbi si fatia cu fondurile si manastirile, si propune de mem- bri acestei comisiuni pre Ioanovicu, Babesiu, Ro- manu, Dimitrieviciu, Pascu, Maniu si Ianculescu. Presidiulu se ofere a servi comisiunei cu actele si- nodali d'in 1864.

Macelariu face motiune, si roga pre presidiu pentru propunerea de membri a unei comisiuni bu- getarie, carea sê fia totu-de-odata comisiune petitiu- naria. Presedintele propune spre primire predomnii deputati: Ianculescu, Stanu, Popovicu, Bonciu, Fili- pescu, Nicora si Rosiescu.

Ionescu: Onoratu Congressu! in sfer'a activi- tâtii congressului nostru nu vinu numai lucruri eco- nomice de a se pertractâ, ci si lucruri de judecatoria, precum sunt cauzele divortiale si disciplinare. Eu amu cetitu proiectulu acest'a si nu vedu intr'insulu nici o dispusetiune, câ dupa ce procedura au sê se decida cauzele divortiale si disciplinare. — In totu proiectulu acest'a nu afu nici o lege si nici o proce- dura in privintia instantieloru, cari au sê judece a supr'a cauzeloru divortiale si disciplinare. Proce- dur'a pentru cauzele divortiale in Tranni'a este dife- rita de procedur'a d'in Banatu si Ungari'a. In Tran- ni'a sunt ca prima instantia scaunele protopopesci. In Ungari'a si Banatu scaunulu consistoriale. Aceste procedure sunt romase de la ierarcia serbesca si se bazeze pre usu. De buna sema de aici inainte trebuie sê se faca o unitate intre aceste proce- dure si pentru tota ierarcia sê fia asemenea numai o lege. Materialulu acestei procedure se afla in santele canone. Eu sum de parere, ca comisiunea de 27 membri, care este insarcinata cu elaborarea pentru organisarea metropoliei, totu-odata sê esmita d'in sinulu ei o comisiune juridica, care sê elaboreze unu proiectu de procedura pentru trebile divortiali si disciplinari pentru tota ierarcia.

Pentru scrisorile, cari se schimba in procesele divortiale, precum este responsulu, replica si ce- le-l'alte, n'avemu in procedur'a de pana acum nici o dispusetiune; asià este si in privintia as- cultâriloru marturiloru. Totu asià este si in caus'a disciplinarii. — Preotii se judeca si se delatu- ra d'in functiune si nu se scie, dupa ce lege. Asià dara eu propunu, ca sê se alege d'in comisiunea esmisa pentru elaborarea proiectului privitoriu la organisa- tiunea metropoliei nostre o alta comisiune juridica, ca sê elaboreze unu proiectu de procedura pentru dreptulu divortiale si disciplinariu.

Pres.: Eu vreu sê dau o mica deslucire in privin- tia acést'a. Dlu dep. Ionescu a avutu totu dreptulu can- du a facutu propunerea sa, pentru câ in adevuru in Un- gari'a pre vremea aceea, pana a fostu Romanii sub me- tropoli'a serbesca, a esistatu o sistema consistoriale, care a trecut prin traditiune. Acést'a sistema a fostu com- pusa d'in partea unui mirenu romanu si firesce dupa Verböcz. Nu e dara mirare, daca asta-di unu mem- bru alu congressului natiunalu nu se pote multiamî cu acést'a sistema, ci i-si iâ refugiu la sciintie juri- dice d'in afara. Eu inse rogu pre dlu deputatu Ioane- scu, ca sê nu parasesca si in privintia acést'a terenulu bisericescu, terenulu codificârii s. canone, câ-ci pre terenulu acest'a va aflâ un'a mai desevisita legisla- tiune, decâtu pre partea d'in afara. Codificatiunea acést'a cuprinde in sine tote de la Alf'a pana la Ome- g'a. Candu se intempla vre o diferintia intre doi preoti, atunci preotii sê merge la Epp. si sê-si spuna, ca sê le dèe voi'a a-si alege pre unu judecatoriu, si judecandu-i acést'a, se voru tienè de judecata. In pri- vintia competintiei inca se afla in canone dispunse- tiuni prescise, asià dara n'avemu a deduce codifica- tiunea de la Verböczy, ori de la alta codificatiune. In privintia procedurii in cauzele divortiale inca afla-

mu in canone dispusetiuni, in câtu si procedur'a pro- tocolaria este iertata, si indigitata la pârtile mai serace, cari nu potu platî scrisorile recerute. Mai de- parte in privintia ordinei instantieloru este de lipsa sê se stabileasca 3 instantie si pentru Mitropoli'a, si adeca: antai'a instantia, scaunulu protopopescu, a dou'a scaunulu epescu si a trei'a scaunulu mitropo- litanu. Asià dara consistoriulu episcopescu in cauze matrimoniale este a II si ultim'a instantia. In alte casuri inse consistoriulu episcopescu este, precum in casu de escesu alu unui preotu, I. Instantia, si con- sistoriulu metropolitanu a II si ultim'a instantia. In casuri de certa intre episcopi este consistoriulu mi- tropolitanu I si ultim'a instantia. — Eu ve marturi- sescu, câ candu mi vinu inainte procese a supr'a unu preotu pentru cununè clandestine, ca sê nu mi-se dîca, câ eu sum prea aspru, le dau indereptu spre judecare la scaunulu protopopescu, si apoi sê vedu câ cum de aspru lu-judeca (ilaritate.) Totu-de-un'a se osandesce respectivulu la casare si numai consis- toriulu episcopescu mai intrevine in caus'a acést'a.

Dupa acést'a s'a primitu alegerea unei comi- siuni speciale.

Macelariu face propunerea, ca sê se amène alegerea acestei comisiuni pre mane (Se primesce.)

„Tel. Rom.“

Sabiuu, 1 oct. 1868.

Domnule Redactoru! Nu potu resiste dorului de a va comunicâ unele liniamente d'in activitatea congressului nati- onalu basericescu, de la deschiderea lui pana asta-di.

Asistandu, de-si ca nechiamatu, la tote siedintiele ac- stui congressu, mi am facutu o icona atâtu despre barbatii d'in cari este constituitu câtu si despre obiectele indeplinite pana acum.

Cu deosebi este memorabila una parte a cuvintulu de deschidere, unde se dîce, câ tota responsabilitatea va cadè de inainte aici a supr'a congressulu pentru tote lucrâri ce va sê decida. Intr' adevuru, nici nu pote fi altmentrelea, si cei com- petenti n'au decâtu a tienè sema ca sê nu fia indusi in rate- cire atunci candu voru avè a decide dupa consciintia si con- vingerea loru libera, in sensulu dreptului si autonomiei ba- serecei nostre natiunale. Barbatii congressulu nostru basere- cescu nu trebuie sê perda dara d'in vedere, câ singuru con- gressulu este chiamatu a dispune a supr'a totoruru cestiuni- loru vitali ce privescu pre baserie'a nostra natiunala.

Lucrâri de pana acum nu ni presinta decâtu incepu- tulu activitâtii congressului. Singurulu resultat este esmit- rea de comisiuni pentru cercetarea si propunerea a supr'a unoru si altoru regulaminte, cum este celu capitalu pentru organisarea trebiloru basericesci, scolari si fundatiunali; apoi asta-di unulu mai insemnatu, pentru compunerea de gravami- nele ce congressulu afla in proiectulu de lege facutu de mi- nisteriulu culteloru in materi'a organisarei scoleloru populare, proiectu, pre care l'am veditu combatutu chiaru in diet'a Ungariei cu esacerbare.

Seriosu respectu merita frumos'a inteligentia d'in casu este compusu congressulu. Este o bucuria a vedè adunatu la unu locu, intr'unu numeru insemnatu, atâte capacitâti ex- linte. Ace'a ce ne supera inse, este, câ unii si altii au presin- su, ca in compunerea protocolului sê se scoria, pre langa nu- mele membriloru, tote titlurile oficiali si neoficiali, fâra de cari li-o frica, pre semne, sê nu pierda d'in respectulu ce pote li detorescu cei cu mai putiene titluri de functiuni. Ei! n'a- mu ajunsu inca la perfectiunea, ca sê fimu omeni meritati si fâra asemeni distinctiuni, si nenorocirea este cu atâtu mai mare, cu câtu titlurile pretinse sunt mai inalte si mai multe! Acést'a cestiune inse o va deslegâ tempulu si lips'a de ambi- tiune. Superarea, ce ni-o casionâ titlurile, treca duca-se: este inse o adevrata mirare, ba dorere nespusa, candu unu mem- bru alu congressului, pre carele lu-spunemu cu numele, ca ale- gatorii lui sê-lu cunosca, notariulu satescu, Ioanu Bica, a faciatu si inferatu pre poporul romanu si prin urmare si pre alegatorii sêi, de minoreni, in fatia congressului, — da! nu ne indoimu despre ratecirea alegatoriloru d. sala, daca au sciutu si au voitu sê-lu onore cu demnitatea, ce o merita atâtu de putînu. Inse pentru acést'a ingiosire a sa, si neci decâtu a natiunei romane, daca cum-va a vrutu sê precepta, a cape- tatu de la d. deputatu S. Borlea destula lectiune parlamen- taria.

Este gravu, Dle Redactoru, a pune acést'a cestiune in cunoscentia intregului publicu, dar', credeti-mi, este pecatu a-o retacè, pentru câ cei competenti trebuie sê cunosca batjo- cur'a nomeritata ce li-o face alesulu loru fâra de neci un'a sfiela.

## ANGLIA IN ARDELU.

Transilvania, its Products and its people; by Charles Boner; London, 1865, in 8.

The Wallachians are surround- ed by, but not mixed with, the barbarians. . . .

Romanii sunt incungurati de barbari, dar' nu amestecati cu ei. . . . GIBDON.

O carte de preste siese sute de pagine a supr'a Transilvaniei! O carte scrisa in limb'a englesa, ade- ca destinata a fi egalmente citita in lumea cea ve- chia si in lumea cea noua! O carte ilustrata cu o

multime de gravure, colorate si necolorate, facute cu tota arta ce se poate astepta de la o oficina d'in Londra! O carte, alu carei-a autoru si-castigase de mai inainte o frumoasa reputatiune prin caletoriile sale anterioare! O carte, in fine, pre care clasio'a Germania s'a grabitu deja se o traduca, precum ni se spune, ca-ci noi inisi-ne nu avuramu inca ocaziunea de a capeta acesta prospeta editiune... Precum vedeti, o asemenea carte nu pote a nu cuprinde in sine multe lucruri in privint'a Romaniloru, nu pote a nu fi avantajosa seu vatematoria pentru caus'a nostra nationala in ochii Europei si ai Americii, nu pote a nu merita o mica analize, mai cu sema asta-di, candu cestiunea Ardelului este atatu de ferbinte.

Mai inainte de tote, noi vomu marturi unu pecatu personale: ne placu Englesii, ne place literatur'a lor; ne place pana si limb'a cea rauca si desarmionosa a acestoru falnici insulari; ne place totu ce porta pre sine caracteristiculu sigilu alu superbeii Britanic; ca-ci originalitatea a fostu totu-de-un'a idolulu nostru, si prin urmare ne-ar' fi imposibile de a nu admira singur'a grupa de omeni, care nu voiesce a imita in nimic'a pe nimeni, preferindu in tote a fi ea inasi o individualitate separata, o nota independente in concertulu umanitati.

Asia dar, daca a fostu vre-o preventiune d'in parte-ne, luandu in mana pentru prim'a ora ultim'a opera a dlui Charles Boner, apoi acesta nu potea fi de catu numai dora absolutamente in favorea autorelui, pre care, pre langa altele, noi lu-cunosecamu deja de mai inainte prin frumoasele sale scrieri despre „Creaturile codrului“ si despre „Muntii Bavariei“ si ai Tirolului, unde ne amu deprinsu a-lu vedè totu-de-un'a sub aspectulu unui profundu observatoru, alu unui spiritu rece, alu unui scriitoru plinu de verva si de elegantia.

Caletoriulu englesu, — mi diceam eu insumi deschidendu cu simpatia voluminosa-i carte, — este nascutu si crescutu intr'o tiera, unde libertatea merge une ori pana la abusu, d'arn'a incetatu nici-o-data, in politica, in religiune, in litere, de a fi iubita, de a fi divinitatea, de a fi inasi natura natiunii. Unu asemenea barbatu, mai multu de catu Francusulu seu Italianulu, mai multu de catu chiar fratii nostri de unu sange, trebuiu se vina in poenele Transilvaniei, pentru ca se veda acolo cu mirare, in tota florea secolulu XIX, posteritatea anticeii Rome strivita in ruginite lantiuri, si apoi se strige cu indignatiune cãtra ambele continente, d'incolo si de d'incece de Atlantic'a: slavii mai existe inca!

Dupa acestu intimu monologu de mangaiare, pentru a avè ore-cum o idea preliminarã despre contienutulu opereii, noi aruncaramu cu rapiditate, mai inainte de a abordã inasi lectur'a, o privire trecutoria a supr'a lungulu registru de materie, pusu la finitulu volumulu... si ve lasu a ve inchipu estrem'a-mi surprindere de a gasi acolo, sub despretiutoriuulu cuventu de „Wallacus“, urmatoriele conclusiuni ale autorulu:

„Romanii n'au nici o notiune de dreptu (have no notion of right);“

„Romanii sunt incendiari prin vocatiune (inclined to incendiarism);“

„Romanii sunt lacomi dupa slujbe (their avidity for office);“

„Romanii sunt mari telhari de cai si de vite (great horse and cattle stealers);“

Si altele, si altele, si altele!!

Nu-mi trebuiu de catu numai atãta pentru a intielege in clipa perfid'a cursa, in care a fostu prinasa bun'a credintia a autorelui, nu-mi trebuiu de catu numai atãta, pentru a restaura imediatamente de inaintea imaginatiunii mele, splendidele prandiuri a le magnatorulu maghiari de la Clusiu, nu-mi trebuiu de catu numai atãta, pentru ca in data se ajunga pana la audiulu meu, ca unu echou departatu, abilele insinuatiuni a le pastoriloru sasi de prin Bars'a, imbrobodindu calomni'a cea mai negra sub velulu candidu alu umiliatiunii evanghelice!

Si in adevuru, trecundu la capetulu opusu alu volumulu, eu gasi acolo prefati'a cartii plina de o multime de nume nemtiesci si ungare, la adres'a caror'a d. Charles Boner esprime, cu multa caldura, sentimentele sale de recunoscintia pentru amabilitatea, cu care acesti secolari inamici ai nationalitatii romane s'au grabitu naturalmente, de a-lu inita in misteriele Transilvaniei.

„Multiamescu dlui profesore *Enricu Findly*, unguru de la Clusiu;“

„Multiamescu onorabilelu meu amicu Ionu *Carol Schuller*, marele istoricu alu Sasiloru;“

„Multiamescu bar. *Blasiu Orban* Unguru;“

„Multiamescu dlui *Fredericu Mueller* sasu;“

„Multiamescu dlui Dr. *Teutsch*!“

In fati'a acestei nomenclature atatu de elocinti, noi nu mai acusatam nici de cum pre caletoriulu englesu, ci d'in contra sentimtu in fundulu animei o sincera compatimire pentru nobilulu fiu alu nobilelu Albionu, pre care unu pumnu de fanfaroni si de ipocriti au reusitu prin frase si prin bancheturi se-lu

faca unu instrumentu pasivu de minciuna si de tirania!

Articululu nostru este menitu a deschide ochii dlui Charles Boner, aretandu-i cu istori'a si cu logica in mana, in ce oribile namolu de contradictiuni si de absurditati, au sciutu se-lu impinga nesce onorabili amici, in felulu lui Finaly si Schuller, Teutsch, Orban si Mueller!

„Rom.“

B. P. Hajdeu

### Bugetulu anului 1869.

(Continuare).

#### Spese generale de administratiune. Recerintia.

Spese sanitare	559,300 fl.
Spese pentru cas'a de nascere	24,500 „
Spese pentru pruncii gasiti	10,000 „
„ „ institutulu	„
„ „ nebuniloru	191,500 „
Spese pentru securitatea publica	150,000 „
Spese pentru transportulu vagabundiloru	35,000 „
Premie pentru prinderea lotriloru	20,000 „
Premie pentru salvarea vietiei	2,500 „
Premie pentru venatulu fereloru rapitorie	6,500 „
Subventiunea teatrulu nationalu	54,000 „
Cursuri de cai	33,000 „
Ajutorarea celoru nenorociti prin calamitati elementarie	20,000 „
Spese diverse neprevedute	20,000 „
Sum'a	1,16,900 fl.

#### Spese sanitare.

1. Spese pentru grigirea morbosiloru	499,354 „
2. „ „ vacinare	40,000 „
3. Pausialulu speseloru la epidemie seu alte cause extraordinarie	10,000 „
4. Consiliulu sanitariu	10,000 „
Sum'a	559,354 fl.
Sum'a rotunda	559,000 „

#### Spese pentru cas'a de nascere.

Pentru individi grigiti in case de nascere d'in strainetate	12,000 fl.
Pausialulu stipulatu pentru institutulu de nascere d'in Clusiu	12,500 „
Sum'a	24,000 fl.

#### Spese pentru pruncii gasiti.

Pentru acoperirea speseloru de grigirea prunciloru gasiti, a prunciloru locati in provincie straine, si pentru sustinerea prunciloru criminalistiloru fara midiloce	10,000 „
---	----------

#### Spese pentru institutulu de nebuni.

Spese anuale ale institutulu provincialu de nebuni	149,500 fl.
Pentru nebunii de prin alte institute si spitale d'in tiera, si pentru cei d'in provincie straine, cari se sustien d'in midilocele tieriei	12,000 „
Pentru cas'a de nebuni d'in Sibiu	30,000 „
Sum'a	191,500 fl.

#### Spese pentru securitatea publica.

Pausialulu provisoriu pana la organizarea politiei de statu	150,000 fl.
Spese pentru transportulu vagabundiloru	35,000 „
Subventiunea teatrulu nationalu	54,000 „

#### Cursurile de cai.

Pentru cursurile d'in Pest'a	10,800 fl.
„ „ „ Clusiu	4,800 „
„ „ „ provincie	18,000 „
Sum'a	33,600 „

#### Pensiuni.

##### Recerintia.

a) Directiunea centrala	6,840 fl.
b) Pensiunile oficialiloru si ale serbitoriloru	1,500 „
c) Diregatoriile de administratiune	534,531 „
d) Tribunalele urbariale	23,037 „

e) Contabilitatea comitatelor	812 „
f) Cas'a disciplinaria d'in Pest'a	138 „
Sum'a rotunda	566,858 „
Sum'a rotunda	567,000 „

### Ministeriulu de interne.

#### Acoperire.

##### Ungari'a.

Sum'a pentru cumperari	1,944 fl.
Veniturile bunuriloru nemiscatorie	1,871 „
Perceptiuni diverse	500 „
Sum'a	4,315 „

##### Transilvani'a.

Veniturile bunuriloru nemiscatorie	510 fl.
Restituirea speseloru pentru grigirea morbosiloru	2,000 „
Restituirea speseloru de cartiru d'in veniturile gendarmeriei	8,000 „
Restituirea transportelor	207 „
„ speseloru pentru spitalulu militaru	117 „
Restituirea computelor si a altoru afaceri	3,000 „
Diverse	5,000 „
Sum'a rotunda	23,149 fl.
Sum'a rotunda	23,000 „

### Ministeriulu de interne.

#### B.

##### Recerintie extraordinarie:

Pentru solvirea oficialiloru si a personalulu de manipulariune, aplicati la fondulu pentru ajutorarea honvediloru, si pentru recerintiele cancelariei	12,360 fl.
Pentru edificarea si instruirea institutulu provincialu de nebuni, pentru transportulu nebuniloru d'in diferitele institute si spitale in institutulu provincialu de nebuni	145,000 „
Gendarmeri'a d'in Transilvani'a	439,400 „
Sum'a rotunda	596,760 fl.
Sum'a rotunda	596,000 „

### Ministeriulu de cultu si instructiunea publica.

#### A.

##### Recerintia ordinaria.

##### Directiunea centrala.

##### Recerintia.

##### Salariile oficialiloru si bani de cartiru:

Ministrulu	14,000 fl.
2 secretari de statu	14,000 „
2 consiliari ministeriali	10,200 „
12 „ de sectiune	36,800 „
1 „ „ ca secretariu presiedialu	2,900 „
13 secretari	24,900 „
12 concipisti	12,500 „
4 adiunti de conceptu	2,880 „

##### Contabilitatea:

1 directoru	2,400 „
6 consiliari de contabilitate	9,600 „
1 espeditoru si archivaru	1,400 „
54 oficiali de contabilitate	48,600 „
6 practicanti decontabilitate	1,800 „

##### Oficiulu ausiliariu ministerialu:

1 directoru	1,700 „
3 vicedirectori	3,900 „
6 oficiali ausiliari	4,920 „
Lefele sierbitoriloru	4,600 „
Relutiuni de vestiminte	640 „
Spese in oficiu, cancelaria si caletoria	31,690 „
Remuneratiuni si ajutorie	3,000 „
Arend'a casei	5,880 „
Conservarea edificieloru	100 „
Spese diverse	500 „

Pausialulu pentru diurne, spese de caletorie, onorarie, si spese de manipulariune pentru conferinti'a instructiunii publice, ce se va in fiintiã	6,000 „
Sum'a	245,010 „
Sum'a rotunda	245,000 „

## Scopuri besericesci.

Rezerntia.	
Beseric'a gr. cat.	99,605 "
" evang. de confes. august.	36,000 "
" " " elvet.	65,000 "
" gr. orient.	80,000 "
" unitaria	5,000 "
Cultulu israiltenu	5,000 "
Sum'a:	290,605 "
Sum'a rotunda:	290,000 "
(Va urmã.)	

## ROMANIA.

## Tragerea la semnu romana.

Nu vinu sã facu descrierea serbarei tragerei la semnu generale de la 8 septembrie, nici a banchetului datu in gradin'a societãtii de arme si gimnastica d'in capitale in onorea puscasilor premiati; tote aceste festivitãti, intr'adeveru romanesce, sunt cunoscute in parte si chiaru publicate in acestu momentu. Pe langa acest'a ele se petrecura cu unu entusiasmu asiã de mare si in ele se vedu unu spirit de frãtia si in adeveru democraticu atãtu de cordialu, cã celu ce scrie aceste linii a ramasu cu impresiunea unoru sentimente ce nu-i permitu a le comunica si altor'a, ci numai a le conserva in adunculu animei sale, ca o dulce suvenire a valorii si concordiei nationale; entusiasmulu celu sinceru se sente: elu inse nu se pote impartesi cu fidelitate, e mutu.

Vinu sã facu dar' numai câte-va reflesiuni a supr'a titlului acestoru linii: tragerea la semnu romana. Sunt numai patru cuvinte, inse d'o elocintia forte mare; insemnetatea lor e considerabile, semnificatul fecundu si vastu, si ori-cine cugeta la ele cu anima romanesca, afla aci o fontana nesfirsita de inspiratiune si entusiasm.

Mai antãiu s'ar' potã face urmator'a intrebare: e noua acestã datina de a trage la semnu? . . . Toti sciu, cã nu, cã ea e totu asiã de vechia ca si natiunea romana. De la Traianu si pana asta-di Romanii n'au facutu altu de cãtu sã dã la semnu! Au trasu sub acelu ilustru cetatianu d'in Italiã, sub Petru, Ionitã si Asanu; tras'au si sub Claudiu, sub Gelu si Menomoru si trasera bine acei stramosi ai nostri, cã-ci stururi de barbari picãu sub sagetile lor, periãu in Dunare si in Tisa mii de inemici si ingrasiãu Carpatii cu osemintã fãra sã potã fisã vr'o data aci larii si castrele sale; dar' eca, cã inemici multi si multu mai puternici incalca tier'a romana si atacu si datin'a daroi la semnu apare mai poterica si mai dibace si puscaii mari, ca Stefanu si Michaiu, o conducu d'in victoria in victoria, o punu pre inaltimea muntiloru si dau spre Tisa, spre Dunare si Nistru, batu la Baia si la Calugãreni, la Rusciucu si la Cetatea-Alba, tragu in tote pãrtile si inca si preste otare pana ce curatia tier'a de vrasmasi si, spre rusinea si umilirea strainiloru invasori, atingu tient'a cea mare, adeca: Romani'a libera d'in Tisa si pana la Mare.

Candu au mai datu la semnu Romanii dupa ace'a? — De nenumerate ori, in totu-de-una: ẽta Horea si Cloșca, ẽta Vladimirescu, eroii d'in Blãsiu si d'in delulu Spirei; cu toti au trasu si au numeritu asiã de bine, cã in câte-va minute limpedã si salvara tier'a de tote lacustele hamisite, ce ne sugeau sangele si ne dedeau dreptu recompensa fierã si veninulu.

Dar' tras'au ore Romanii numai cu pusc'a? N'au mai manuitu ei si alte arme? Si la acest'a respundu totu pretioselu pe licie, a le strabuniloru nostri; ele ne spunu cã au trasu si cu ac'a-si maestria si destoritãte. Huru si Neculcea, Costinescii si Petru Majoru, Sincai, Urechia si alti multi, asemenea ca Cesare, cu totii trageau la semnu, si candu lasãu arm'a de focu, apucãu pre cea de pena pentru a ne spune si noue triumfurile si premiele castigate de ei si a ne transmite invetiãmintã, buna-ora ca acest'a:

„Mai buna este moartea cu cinste, de cãtu vieti'a cu amar si cu ocara.“

Nu e numai atãt'a; poesi'a poporãria ne spune, cã Romanulu scie sã dã la semnu si cu vorbirea. Candu inimiculu incercã, sã treca preste otarulu mostei parintesci, atunci Romanulu i dize:

„Mai tatãre stãi, nu trece,  
„Cã-ti sfãremu capulu in diece . . .“

si totu asiã le vorbesce si celoru-l-alti, fia cu cialm'a fia inpintãnati.

Va sã dize, Romanii au fostu in totu de-un'a buni tragetori la semnu si cu vorbirea si cu scrierea ca si cu pusc'a. — Cã ce e acum caracteristicu in aceste dãri la semnu, e ca in tote, esiste o uniformitate absolutã, tote au acel'a-si isvoru si unu fondu cu totulu identicu. Trage Romanulu cu pusc'a, da la semnu cu vorbirea, nemesce dreptu in tianta cu pen'a si tote nu sunt decãtu determinatiuni, sãu mai bine dõsu totu atãte manifestãri ale tragerei la semnu una. — Si pentru ce si cum acest'a? Pentru cã una e si a fostu in totu de-un'a anim'a si mintea romanesca, dupa cum numai pucinu un'a e si a fostu de apurarea tient'a si tendint'a Romaniloru, adeca: apurarea natiunalitãtii si a independintiei lor.

„Rom.“

A. Vizanti.

## Noutãti Straine.

ISPANIA. Regin'a Isabel'a si-a luat remasu de la Ispani'a — ma potemu dice — si de la coron'a Ispaniei, si fugi in Franci'a, insocita de intendantele curtii sale Marfori, — si ajungundu la Biarritz, fu primita cu compatimire d'in partea familiei imperiale, care i a oferitu castelulu de Pau, unde apoi va avã tempu si ocaziune a medita despre dõs'a intieptului Solomonu: Vanitãtum vanitas et omnia sunt vanitas, adeca: tote suntu trecutoria — si marirea si poterea si tirani'a. — „Libertã“ si „Univers“ vrẽu a sci, cã caderea Isabel'e a produsu-o banii prusului si machinatiunile lui Bismarck. Inca nu scimu, cãtu pote fi adeveru d'in aceste. — Nuntiuulu apostolicu d'in Parisu este indrumatu a invita pe Isabel'a sã vina la Rom'a, unde o parte a Quirinalulu i se va dã spre dispușetiune. Nuntiuulu d'in Madridu este rechiamatu. — Consululu spaniolu d'in Viena si-a inchisu cancelariile.

Burs'a parisiãna inca serbeza triumfulu revoluțiunii spanioliloru, urcandu pretiuulu papireloru spanioli; — pentru cã Ispani'a condusa de unu guvernulu bine voitoriu pote sã ocupe unu locu importantu intre statele inãntate in economia si comereiu.

Acum vine la intrebare, cã cine va deveni conducatoriu alu destinelor popululu spaniolu?

Parerile suntu diferite, coniepturile su-multe. Unu telegramu alu diur. „Times“ dice, cã Prim si Serrano consimtu, si voiescu alegerea regelu portugalu de rege alu Ispaniei, cã-ci astu-felu s'ar' realisã un'a d'in cele mai fierbinti dorintie ale poporulu peninsulei iberice: unirea fratiloru. „Presse“ fran. afla, cã o parte a guvernulu provisoriu ar' dorã alegerea contelului Montemolin. Totu foia mentiunata ni spune, cã regele (barbatulu Isabel'e) ar' fi presintatu reginei actulu de abdõcere in favorulu principelului de Asturi'a pentru a lu-suscrie, si decum-va intendantele curtii Marfori, marchisulu Loja si parintele Claret nu se opuneãu, l'ar' fi si suscrisu.

„Monde“ aduce unu articlu cãtu se pote mai ultramontanu, ma potemu dice comicu, despre revoluțiunea spaniola; vomu estrage d'in elu câte-va pasuri, ca sã veda celitoriuulu, ce idei scintite sustiene ultramontanismulu in orbi'a sa: „Revoluțiunea spaniola este una intriga revoluțiunãria, a carei-a fire ajungu in Franci'a, Prusi'a, Itali'a, Angli'a ma si pana in Russi'a. Acest'a este scen'a prima a dramei grandeoșe, care va costã Europei forte multu, — acest'a este una d'intre intreprinderile de resbunare si actiunile ambitioșe ale republicaniloru. Prim s'apropia pre de o parte cãtra Mazzini, pre de alt'a da mana cu principele Montpensier, si Bismarck cu Ratazzi si Orlenistii tiesu la comploturi, pentru ca sã aduca pe Franci'a in confusiune cãtu se pote mai mare, si astu-felu sã faca unu cãșigu cãtu mai bunu nu numai in favorulu sãu si alu aliatiloru sãi, ci si pre sãm'a companionulu sãu de la Nordu. Decumva rebelii spanioli voru fi invingutori (au triumfatu deja!), atunci Rom'a va fi prim'a victimã a rebeliloru italiani, si Franci'a se va revoltã in numele libertãtii. . . Decumva Napoleonu nu se va folosi de ocaziunea favoritoria pentru a reinproșpetã lupt'a de la Mentan'a in Itali'a intr'unu modu mai resolutu, ca in 1867, lasandu, ca revoluțiunea cea cosmopolitã sã lipsesca pe Isabel'a de tronulu, dandu-lu principelului Montpensier, atunci Franci'a va fi cuprinsa nu preste multu de inimici, in midiloculu caroru-a va gasi unu grandeosu Waterloo“. Venitoriuulu nu va intardia a ni dovedã, in cãtu suntu cu lapte visiunile ultamontaniloru somnambulanti.

Contele Montmolin, care fiindu esilat de regele Ferdinandu VII, preceãu timpulu d'in urma in Austri'a, invitat de amicii sãi ponã cãtra Ispani'a. Se crede, cã constituent'a (cortesulu) lu-va proclamã de rege alu Ispaniei cu numele de Carolu alu VI.

„Libertã“ dice, cã marchisulu Moustier si con. Bismarck aru face bine, daca aru intocmi treb-le astu-felu, ca coron'a Ispaniei sã o capete regele Belgiei, ẽr' Belgiulu sã se aneseze Franciei, si tienuturile Renulu se devina in posesiunea esregelui sasonu Georgiu, ẽr' Sasoni'a sã se incorporeze Prusiei. Acest'a ar' fi — dupa „Libertã“ — pasulu primu pentru rectificarea mapei europene.

Dupa „Moniteur“ Serrano este denumitu (de junta revoluțiunãria) comandante supremu alu armatei spaniole, ẽr' Escalantẽ de comandante alu gardei Madridulu.

In Parisu circuleza una istoriorã int-resanta despre esregin'a Isabel'a; anume, se dice, cã fet'a Isabel'e contes'a de Girgent enarã nuntiuulu papalu d'in Parisu profetãrea urmatorã: „Candu maritandu-me, am parasitu Ispani'a, mama-mea mi-a dõsu: A dãti aminte, cã finea domnei nostre este acã, si cã si cei-alalti domnitori voru fi siliti a ni urmã.“ — Partea prima a profetãrei s'a realizatu; se pote, cã si a dou'a nu va intardia pre multu. — Caderea dinastiei Bourbone pote procurã

destula materia de meditatiune celoru-l-alti domnitori ai Europei.

Consululu austriacu d'in Madridu Lago in tempu de doi ani a fostu martorulu ruinãrii a doue tronuri — in Mexico si in Madridu. Elu ceru instruciune de la ministeriulu comunu austr. de esterne cu privire la conduit'a oservanda fatia cu guvernulu provisoriu alu Ispaniei, si i s'a respunsu, ca candu va fi vorba de supusii austriaci sã se puna in legatura cu guvernulu amintitu. Doveda, cã vienesii nu se voru indoi a recunosce de legale rezultatele revoluțiunii spaniole.

Junta revoluțiunãria d'in Madridu a publicatu prochiamatiunea urmatorã:

„Madridensi! Dinasti'a Bourboniloru a incetatu d'a mai domni. Fanatismulu si arbitragiuulu suntu caracteristicã vietiei lor private. Ingratitudine si crudelitate fu recompensã pentru acei-a, cari in 1808 au aperatu natiunea si tronulu, si cari in 1833 au mantuitu pe fet'a lui Ferdinandu VII.

Deci espieze adi acestã dinastia, si poporulu, care fu atãtu de marinosu fatia cu tat'a si fet'a aceluia, ocupe de nou posesiunea suveranitãtii sale, care nu este ereditatea unei familii, sãu persons.

Armata si marin'a cu abnegatiune maretã cugetara inãntã de tote la patri'a lor. Glasulu libertãtii a resunatu deja de la Cadix pana la Santona, si asupr'a sortii patriei nostre va decide cortesulu constituentu, alesu de sufragiulu universalu.

Traesca suveranitatea nationale! Traesca marin'a! Traesca armat'a! Diosu cu Bourbonii! Traesca suveranitatea poporulu! Junta revoluțiunãria.

## Sciri electrice.

Vien'a, 6 optovre. „Tagblatt“ scrie, cã contele Wrba s'ar' fi resolutu, a primi presediulu ministerialu, ministrii Herbst si Potocki voru repasi de la guvernulu.

Parisu, 6 optovre. „Monitoriuulu“ publica unu decretu imperatõescu d'in 1 optovre, care ordinezã elucrarea unei carte detaiate geologice a Franciei, pre spesele statulu si in acea mesura, ca cart'a statulu maioru. Elie de Beaumont va conduce lucrãrile respective.

Madridu, 6 optovre. Junta s'a constituitu definitivu. „Gazetta“ publica protestulu reginei, premietendu-i urmatoriele cuvinte: „Isabel'a adreseza Spaniei unu manifestu, junt'a nu judeca acestu manifestu; natiunea judeca ca suveranu actele reginei, si va judecã si cuvintele reginei. Diurnalu'u „Uniunea ibericã“ a aparutu.

Madridu, 5 optovre. Olozaga respunde, cã patriotismulu nu lu-lasa, a veni, pana ce nu s'a constituitu guvernulu. Serrano intonca dorint'a, sã dureze pacea, sã nu scada increderea, pentru ca spectaculu sublimu, admiratu de Europ'a, sã nu se intãrupa. Concordi'a si disciplin'a armatei, fraternitatea ei cu poporulu, si patriotismulu totoror voru completã opulu revoluțiunii, si voru incungiuã totã ans'a de discreditu si disordine.

Madridu, 5 optovre. Serrano a primitu personalitãti inãntã si corporatiuni. Se facu pregatiri a primi manc pre generalulu Prim. Fratele lui Olozaga a plecatu la Parisu.

Copenhag'a, 5 optovre. Diet'a imperialã s'a deschisu asta-di de regele. Cuventarea de tronulu amintesce incredintãrea principelului de corona, si costiunea Schleswigulu, despre acest'a dice urmatoriele: „Negotiatiunile confidentiale intre Prusi'a si Danemarc'a despre art. V. alu pãcii d'in Prag'a relativu la votulu liberu alu locuitoriloru d'in Schleswigu, au ramasu fãra rezultat. Parcrea nostra despre deslegãrea care oprete dreptatea si interesulu bine intielesu alu ambelor staturu, remane nestramutata. Noi ne tienemu de detorintã, a nu conlucrã la unu arãngiamentu, care fãra de a coresponde nesuintielor poporatiunii, ar' impinge pre Danemarc'a intr'o pusețiune greã fatia cu o potere, cu care dorimu a intretienã relatiuni sincere de amicitia. Noi suntemu convinsi, cã Prusi'a aproba aceste consideratiuni, si credemu, cã deslegãrea acceptata de multu se va realisã cu succes.“ Cuventarea mai spune, cã ratificarea tratatulu despre vendiãrea insuleloru vestindice s'a amanatu pre unu anu, si cã detoriele de statu s'au imputienatu cu 10 milioane.

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu:

ALEXANDRU ROMANU.